

ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ПРОДУКТИВНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОРНИХ ЗЕМЕЛЬ

Додурич В.В., асистент

e-mail: valera vdd@gmail.com

Ясінецька І.А., доктор економічних наук, професор

e-mail: iyasinetska@gmail.com

Кушнірук Т.М., кандидат с.-г. наук, доцент

e-mail: kuschniruk81@gmail.com

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

Для ефективного правового функціонування сучасних форм господарств, необхідності прискорення земельної реформи та створення нового земельного укладу прийнято близько 390 нормативно-правових актів. Однак на законодавчому рівні немає або потребують удосконалення низка документів, пов'язаних із охороною ґрунтів, оцінюванням їх продуктивності та збереженням родючості. Удосконалення та прийняття нових нормативноправових актів дасть змогу покращити контроль раціонального та ефективного використання сільськогосподарських земель, частка яких є найбільшою в Україні. Нинішня структура новостворених, у процесі реформування КСП землекористувань не відповідає територіальним умовам раціонального сільськогосподарського виробництва. Практично не виконуються землевпорядні роботи з організації територій, збереження й поліпшення природних ландшафтів, відновлення родючості ґрунтів, захисту земель від ерозії. За офіційними даними, лише 3 % сільськогосподарських підприємств 82 мали розроблені проекти землеустрою щодо застосування сівозміни. Така тенденція негативно впливає як на ефективність, так і раціональність використання продуктивності орних земель [1].

Тому запропоновано на законодавчому рівні в статті 22 частини 4 Земельного кодексу України відновити обов'язковість розроблення проектів землеустрою щодо екологоекономічного обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь як основи екологічного землекористування. У сільськогосподарському обробітку перебуває значна частина деградованих і малопродуктивних ґрунтів, більшість із яких розподілені під земельні частки (паї) і передані в оренду сільськогосподарським виробникам. За підрахунками науковців, площа деградованих та малородючих ґрунтів в Україні в середині 90-х років ХХ ст. становила 6,5 млн га. У теперішній час унаслідок виснажливого господарювання цей показник складає 15 млн га, тобто збільшується на 0,4 млн га щорічно. Крім зменшення врожайності культур, використання деградованих орних земель негативно впливатиме на економічну оцінку ґрунтів. У свою чергу, зниження останньої позначиться на розмірі орендної плати та майбутніх податкових надходженнях до бюджету країни. Тому виведення з інтенсивного обробітку деградованих і малопродуктивних сільськогосподарських земель визначено як один із першочергових заходів щодо раціонального землекористування. З'ясовано, що підтримка розвитку сільськогосподарських

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В РОСЛИННИЦТВІ

У ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВА ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ (25 травня 2022 р.)

підприємств державою переважно орієнтована на великі господарства – агрохолдинги. Розмір підтримки середніх агроформувань є недостатнім, що охоплює лише 0,42 % усіх зареєстрованих господарств. Це суперечить аналогічному досвіду розвинених країн Європи, де на фермерські та сімейні господарства виділяється більше фінансової підтримки. Тому рекомендовано переглянути програму підтримки фермерських господарств, а також спрямувати важелі державного регулювання на зменшення кредитних ставок для підтримки функціонування малих і середніх форм господарювання [2].

Ефективність використання продуктивності земельних ресурсів безпосередньо впливає на остаточний рівень урожайності. Складовими, які формують максимальний економічний ефект від використання сільськогосподарських земель в Україні, є продуктивність і потенціал, але вони незбалансовані між собою. Відсутність збалансованого природокористування земельних ресурсів щорічно стримує зростання ефективності. Збільшення продуктивного потенціалу можливе при досягненні балансу між екологічними та економічними показниками оцінювання продуктивного потенціалу території. Визначено, що таке оцінювання є основою для подальшого розрахунку вихідних даних економікоматематичної моделі та перспективних обчислень при покращенні або зменшенні певних комплексних чи модифікаційних ознак стану майбутніх досліджень [3].

Список використаної літератури

1. Касперевич Л.В. Аналіз стану природно-заповідного фонду України та Львівської області. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 9. С. 80–86.
2. Природно-заповідний фонд України: стан та перспективи розвитку: [Електронний ресурс]. Комітетські слухання Верховної Ради України з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи – Режим доступу: <http://komekolog.rada.gov.ua>.
3. Якимчук А.Ю. Економічний механізм здійснення природоохоронної діяльності: український та зарубіжний досвід. *Вісник НУВГП*. 2004. Вип. 4 (28). С. 16–23.